

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Förtydligande av begrepp och grundläggande villkor för bidrag till ideella miljöorganisationer

Naturvårdsverket fördelar bidrag till svenska ideella föreningar vars huvudsakliga syfte bidrar till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. Bidragen regleras i myndighetens regleringsbrev (se till exempel [Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Naturvårdsverket](#), 1:2-anslaget miljöövervakning m.m., anslagspost 6). Regleringsbrevet publiceras i nära anslutning till jul och beskriver syftet med bidragen och hur mycket Naturvårdsverket får i uppdrag att fördela.

Utöver texten i regleringsbrevet finns det ett antal kriterier som organisationer måste uppfylla för att kunna få bidrag. Syftet med detta dokument är att förtydliga de krav som ställs enligt regleringsbrevet och Naturvårdsverkets kriterier.

Innehåll

1.	Förtydligande av begrepp och kriterier	2
1.1.	Vilken organisationsform kan få bidrag?	2
1.2.	Organisationer ska ha varit registrerade som ideell förening hos Skatteverket i minst tre år	2
1.3.	Organisationer ska vara riksomfattande eller av nationellt intresse	2
1.4.	Medlemskriterier	2
1.5.	Paraplyorganisationer.....	3
1.5.1.	<i>Fördelning av medlemmar mellan paraply- och medlemsorganisationer</i>	4
1.6.	Miljöorganisationer som bidrar till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen	4
1.7.	Organisationen ska vara demokratiskt uppbyggd	4
1.8.	Respekt för demokratins idéer i verksamheten	5
2.	Efter ansökan har skickats in, användning och slutredovisning av beviljade bidrag	5
2.1.	Bedömning av ansökningar	5
2.2.	Vad kan bidraget användas till?	6
2.3.	Slutredovisning	6
3.	Kontakt.....	6

1. Förtydligande av begrepp och kriterier

1.1. Vilken organisationsform kan få bidrag?

Begreppet ideell organisation avser en organisation inom det civila samhället som inte är vinstutdelande och agerar utifrån ett huvudsakligt ideellt syfte. Inom denna arena verkar organisationer, sammanslutningar och andra aktörer, till exempel nätverk, som är fristående från såväl stat, kommun och landsting som från det privata näringslivet.

Organisationer som söker detta bidrag ska vara demokratiskt uppbyggda och medlemsbaserade det vill säga att de har enskilda medlemmar och alla medlemmar kan påverka organisationen. Detta innebär i praktiken att bidrag lämnas bara till ideella föreningar. Stiftelser, ekonomiska föreningar, företag med flera organisationsformer kan inte få detta bidrag.

Organisationer ska dessutom inte:

- verka för sina medlemmars ekonomiska intressen
- ha näringsverksamhet som huvudsaklig inkomstkälla
- använda medel från detta bidrag till verksamhet som erbjuder varor och tjänster på en marknad.

1.2. Organisationer ska ha varit registrerade som ideell förening hos Skatteverket i minst tre år

När organisationer söker detta bidrag ska de bekräfta att de har varit registrerade som ideell förening hos Skatteverket i minst tre år. Naturvårdsverket kan be organisationer att inkomma med det bildandeprotokoll de lämnat in till Skatteverket eller annat bevis som styrker att föreningen har varit registrerad i minst tre år.

1.3. Organisationer ska vara riksomfattande eller av nationellt intresse

Organisationer ska vara riksomfattande med lokalt och/eller regionalt förankrad verksamhet. Organisationer som verkar endast på lokal eller regional nivå kan inte få detta bidrag.

Organisationer utan lokalt eller regionalt förankrad verksamhet kan under vissa förutsättningar vara aktuella för bidrag om Naturvårdsverket gör bedömningen att verksamheten är av nationellt intresse, det vill säga en verksamhet som är av allmänt intresse för hela samhället och inte endast lokalt eller regionalt.

Nedan följer två exempel på verksamheter av nationellt intresse med nära anknytning till ändamålet för bidraget.

En förening vems huvudsakliga syfte är att:

- bevara miljöer eller arter av särskild betydelse som har en stor geografisk spridning men som inte finns distribuerade över hela landet.
- engagera och utbilda barn som bor i stadsmiljö i natur och miljöfrågor.

1.4. Medlemskriterier

Organisationer måste ha minst 300 medlemmar med rösträtt. Dessa medlemmar ska också ha betalat en medlemsavgift. Om er organisation har medlemmar med rösträtt som inte har betalat en medlemsavgift ska det motiveras i ansökningsblanketten. Medlemmar utan rösträtt ska inte inkluderas i

beräkningen över medlemsantal – det kan handla till exempel om stödmedlemmar.

Organisationer måste kunna tillhandahålla bevis för medlemsantalet i sin ansökan. Bevis kan vara till exempel:

- En sammanfattning från ett medlemsregister (obs inga personliga uppgifter) som är undertecknad av en firmatecknare.
- En hänvisning till den senaste årsredovisningen där medlemsantalet finns redovisat.

Samma krav på bevis gäller även för medlemsorganisationer till paraplyorganisationer. Paraplyorganisationer ansvarar för att kontrollera medlemsantal hos sina medlemsorganisationer samt tillhandahålla bevis för dessa i sin ansökan.

Tabell 1: Vilka medlemstyper ska inkluderas i beräkningen av medlemsantal

Medlemstyp	Ska dessa inkluderas i beräkningen över medlemsantal?
Röstberättigade medlemmar som har betalat en medlemsavgift	Inkluderas. I de flesta fall är dessa fysiska personer men även juridiska personer kan inkluderas.
Röstberättigade medlemmar som inte har betalat en medlemsavgift	Kan i undantagsfall inkluderas i beräkningen av medlemsantal. Det kan till exempel handla om ungdomsmedlemmar som har tagit aktiv ställning för sitt medlemskap.
Familjemedlemmar	Inkluderas. I ansökningsblanketten ska man ange om samtliga medlemmar i familjen har rösträtt enligt organisationens stadgar.
Stödmedlemmar	Dessa medlemmar saknar oftast rösträtt och ska därför inte inkluderas.

1.5. Paraplyorganisationer

Som nämns ovan kan riksorganisationer som fungerar som paraplyorganisationer för lokala/regionala medlemsföreningar under samma namn få bidrag.

Även paraplyorganisationer som består av flera enskilda medlemsorganisationer med olika namn och inriktningar kan få bidrag, förutsatt att organisationerna delar gemensamma intressen och att paraplyorganisationens huvudsakliga syfte är av nationellt intresse.

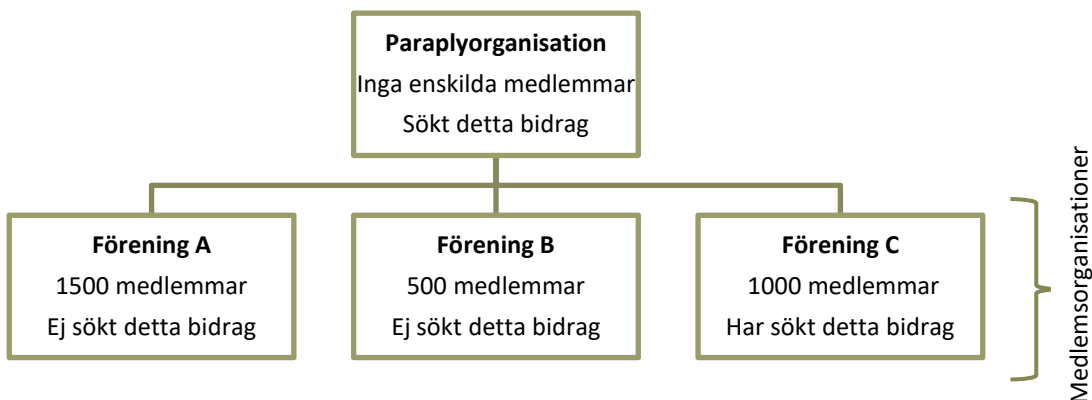
Av ansökningshandlingarna, exempelvis stadgar, årsredovisning eller verksamhetsberättelse, ska det framgå att den sökande organisationen fungerar som en paraplyorganisation och på vilket sätt den samverkar med sina medlemsorganisationer.

Medlemsorganisationerna måste uppfylla samma kriterier som den organisation som söker bidrag. Till exempel ska de vara miljöorganisationer som bidrar till att uppfylla miljömålen, demokratiskt uppbyggda, öppna för alla människor och registrerade i Sverige. De behöver dock inte vara riksomfattande eller av nationellt intresse. I ansökan ska paraplyorganisationen även bifoga

medlemsorganisationernas stadgar och underlag som styrker medlemsantalet, så att Naturvårdsverket kan kontrollera att kriterierna är uppfyllda.

1.5.1. Fördelning av medlemmar mellan paraply- och medlemsorganisationer

Det är viktigt att paraplyorganisationer stämmer av med sina medlemsorganisationer som också söker detta bidrag så att medlemmar inte räknas dubbelt. Se exemplet nedan:

I exemplet ovanför kan paraplyorganisationen inkludera medlemmar från Föreningar A och B (som har ej sökt detta bidrag). Paraplyorganisationen och Förening C behöver dock komma överens om hur medlemmar som tillhör Förening C ska fördelas mellan deras respektive ansökningar.

Om Förening C överlåter 100 medlemmar till Paraplyorganisationen, blir de totala medlemsantalen för Paraplyorganisationen 2100 medlemmar ($1500 + 500 + 100$), och Förening C 900 medlemmar ($1000 - 100$).

1.6. Miljöorganisationer som bidrar till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen

Tidigare beslut visar att det finns ett brett spektrum av organisationer som har fått detta bidrag under föregående år, men för att kunna klassas som en miljöorganisation måste det finnas en tydlig miljöanknytning i föreningens stadgar som genomsyrar arbetet som föreningen driver.

Bidrag lämnas inte till organisationer som har huvudändamålet i sin verksamhet att bedriva eller främja friluftsliv – dessa organisationer hänvisas till [Svenskt Friluftsliv](#).

Organisationens huvudsakliga syfte ska bidra till att uppfylla ett eller flera av [de nationella miljökvalitetsmålen](#). Hur organisationens arbete bidrar till dessa mål ska motiveras i ansökningsblanketten. Motiveringen ska hänvisa till relevanta delar av organisationens stadgar och styrkas av bifogade handlingar, såsom årsredovisningar och verksamhetsberättelser.

1.7. Organisationen ska vara demokratiskt uppbyggd

Bidrag lämnas bara till organisationer som är demokratiskt uppbyggda och i sin verksamhet respekterar demokratins idéer, inklusive jämställdhet och förbud mot diskriminering.

En demokratiskt uppbyggd organisation innebär bland annat att den är medlemsbaserad det vill säga att den har enskilda medlemmar, där alla medlemmar kan påverka verksamheten, eller att den har medlemsorganisationer som i sin tur är demokratiskt uppbyggda ([prop. 2009/10:55 s. 156 och 157](#)). Det ska framgå av organisationens stadgar att varje enskild medlem har rösträtt. Medlemsmodeller som begränsar den enskilda medlemmens inflytande i organisationen, till exempel där bara 'aktiva' medlemmar har rösträtt, kan påverka Naturvårdsverkets bedömning kring organisationens demokratiska uppbyggnad.

För att en ideell förening ska anses demokratiskt uppbyggd ska den ledas av en vald styrelse som sköter föreningens angelägenheter för medlemmarnas räkning. Organisationen ska ha antagit stadgar som är så fullständiga att namnet på föreningen, ändamålet och verksamheten framgår. Dessutom bör stadgarna reglera hur beslut fattas, hur föreningen företräds, hur ansvar kan utkrävas, hur stadgarna kan ändras och vad som krävs för att upplösa föreningen.

1.8. Respekt för demokratins idéer i verksamheten

Regeringen har beslutat om gemensamma demokrativillkor för statsbidrag, vilket framgår av propositionen [Statens stöd till trossamfund och civilsamhället – enhetliga och rättssäkra villkor](#) (prop. 2023/24:119). Villkoren innebär att statsbidrag inte får beviljas om organisationen, eller någon av dess företrädare inom ramen för verksamheten, agerar på ett sätt som strider mot grundläggande demokratiska principer. Detta omfattar även fall där samarbetsorganisationer eller deras företrädare agerar på sådant sätt. Syftet är att säkerställa att statliga medel endast går till verksamheter som bedrivs i enlighet med demokratins värderingar.

Bidrag får inte beviljas en organisation om den, eller någon av dess företrädare inom ramen för verksamheten:

- utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter,
- diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
- försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges ovan, eller
- motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

2. Efter ansökan har skickats in, användning och slutredovisning av beviljade bidrag

2.1. Bedömning av ansökningar

Bidrag lämnas i mån av tillgång på medel. Besked om tillgängliga medel publiceras i Naturvårdsverkets regleringsbrev under december varje år. Under de senaste åren har Naturvårdsverket fått i uppdrag att fördela mellan 9 – 35 mnkr i bidrag till ideella miljöorganisationer.

Efter att ansökningsperioden har avslutats följer en granskningsperiod, då vi vid behov kan begära kompletteringar om ansökan är ofullständig eller otydlig. Vår ambition är att fatta beslut om bidrag och meddela organisationerna senast tre månader efter ansökningsperiodens slut. För aktuella deadlines, se vår webbplats.

2.2. Vad kan bidraget användas till?

Bidrag lämnas som organisationsbidrag det vill säga ett generellt bidrag där bidraget inte avgränsas till särskilda verksamheter. Bidraget kan gå till basverksamheten, till exempel kostnader för kansli, administration eller anställda.

2.3. Slutredovisning

En organisation som har tagit emot organisationsbidrag är skyldig att skicka Naturvårdsverket en redovisning av vad bidraget har använts till senast 31 mars året efter bidraget har beviljats. Organisationer som har tagit emot bidrag ska fylla i blanketten som kan laddas ner från vår webbsida och skicka in den tillsammans med de obligatoriska bilagorna. Bidragsnivå kan påverka krav på revisor. Se vår webbsida för mer information.

3. Kontakt

Om dina frågor inte besvaras av detta dokument eller informationen på [vår webbsida](#) kan du mejla kundtjanst@naturvardsverket.se